

El document del mes de març de l'AMR

número 03/2013

Rosincs en llibertat vigilada l'any 1943

Llistat dels rosincs i palauencs efectuat per la Guàrdia Civil

COMANDANCIA DE LA GUÀRDIA CIVIL RURAL 003 PUESTO IV ROSAS

Relación nominal del personal de antecedentes extremistas que fué condenado y se halla en libertad vigilada o condicional en la dependencia de este Puesto.

Nombre	Domicilio	Antecedentes
<u>Pueblo de Rosas</u>		
Joaquín Roig Casellas	Grta Aranda 37	{ Fué Alcalde Rojo no se le conoce delitos comunes. NO PELIGROSO.
Andrés Colom Martí	San Pedro 8/1.	{ miliciano y detuvo personas de orden. PELIGROSO.
Francisco Perpiñá Hospital	-Despoblado de San Pedro	{ Excitación a la Rebelión y tenencia ilícita de armas. PELIGROSO.
Narciso Turro Romañach	Quispe Llano 20	{ Fué fiscal época República, no tuvo actuación destacada. NO PELIGROSO.
Juan Peix Trull	San Pedro 2	{ Fué concejal 3 meses y contribuyó a la destrucción de la Iglesia. SOPEYCHOSO.
Jaime Ribas Font	Gravina 1	{ Formó parte del Sindicato y Colectividad rural. SOPEYCHOSO.
Domingo Soler Romañach	Colon 6	{ Fué presidente del Sindicato Agrario.
Jaime Muñoz Pastor	Avda. Gaudillo 6	{ Fué miliciano en Palauós y contribuyó a la quema de Iglesias, auxilió a la Rebelión. PELIGROSO.
Jacinto Ventanuer Romañach	Prim 6	{ Centenario a las Juventudes libertarias y propagandista de las ideas marxistas. SOPEYCHOSO.
Vicent Giró Párraga	Grisnes 3	{ miliciano prestó servicio con armas y detuvo personas. SOPEYCHOSO.
JOSÉ Torres Bonat	S. Sebastián 17	{ Fué secretario de la U.G.T. y organizó molinos de aceite. SOPEYCHOSO.
Juan Becha Llisterella	Ferriada 10	{ Auxilio Rebelión y socio del Sindicato U.G.T. SOPEYCHOSO.
Enrique Calldá Mir	Cosconillas 13	{ Fué miliciano y maltrató personas de orden, y formó parte de las patrullas de guarda de presos. PELIGROSO.
<u>Pueblo de Palau Sabadell</u>		
Sebastián Cortada Bertran	Rosas 24	{ Fué Alcalde Rojo y ayudó a la destrucción de la Iglesia. NO PELIGROSO.
Juan Serra Casellas	Padró 7	{ Fué del Comité interino en la destrucción de la Iglesia y detención de personas de Orden. PELIGROSO.
Isidro Roig Calldá	Rosas 8	{ Auxilio a la Rebelión y desertor de las filas nacionales. PELIGROSO por SUS IDEAS EXTREMISTAS.

Rosas 11 de Noviembre de 1943.
El Brigadier Jefe del Puesto

Dades arxivístiques del document

CAT AMR 6 2 (Fons de la Junta Local de Llibertat Vigilada de Roses), Llista de condemnats en llibertat vigilada de Roses i Palau-saverdera efectuada per la Guàrdia Civil Rural de Roses. 11 de novembre de 1943. Castellà.

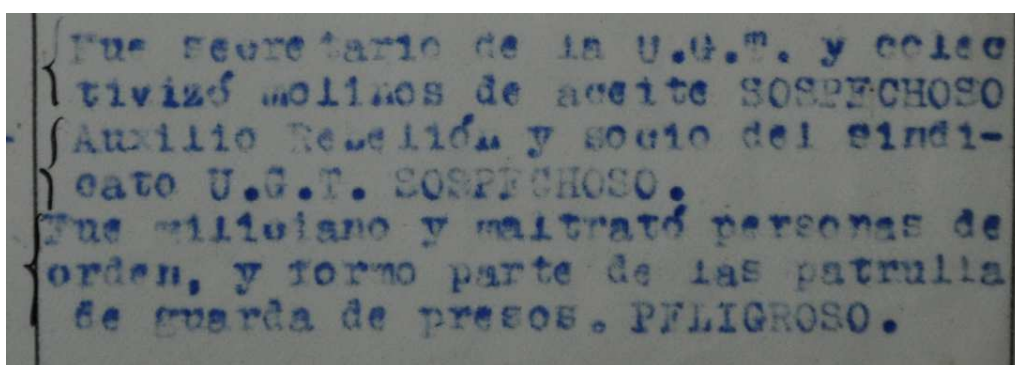
Història arxivística

La documentació conservada de la Junta Local de Llibertat Vigilada de Roses és testimonial. Es va trobar enmig de les transferències del Jutjat de Pau de Roses a l'AMR l'any 2007 en una carpeta titulada "Documentación Junta Local Libertad Vigilada" i dins d'un llibre de registre de salconduits de la dècada de 1940 del fons municipal.

Contingut

El document és una de les relacions nominals del ciutadans amb antecedents "extremistes" que foren condemnats l'any 1939 i que l'any 1943 es trobaven en llibertat vigilada o condicional a la demarcació de la Guàrdia Civil Rural de Roses, que englobava el nostre municipi i Palau-saverdera. Es classificaven com a perillós, no perillós o sospitós.

Al llistat hi havia descrites 13 persones de Roses, entre les quals es poden destacar les entrades referents a l'excalde Joaquim Roig Casellas (14.04.1936-18.07.1936), qualificat de no perillós; Jacint Verdaguer Romañac, que "perteneció a las Juventudes Libertarias y propagandista de las ideas marxistas. Sospechoso"; Josep Torres Donat, secretari de la U.G.T. i col·lectivitzador dels trulls d'oli, sospitós; Enric Callol Mir, que fou milicià i "maltrató personas de orden, y formo parte de las patrullas de guarda de presos. Peligroso"; i Joan Peix Trull, que fou regidor tres mesos "y contribuyó a la destrucción de la Iglesia. Sospechoso". Al final del llistat hi apareixien 3 individus de Palau-saverdera.

Detall de les descripcions de Josep Torres, Joan Becha i Enric Callol

Context

Les Juntes Locals de Llibertat Vigilada foren creades l'any 1943 pel Ministeri de Justícia, el qual creà el Servei de Llibertat Vigilada. Responia a la necessitat de controlar i observar la conducta político-social de totes aquelles persones condemnades pels tribunals franquistes, i que aleshores, en virtut dels corresponents decrets d'indult, passaven a gaudir de llibertat condicional. En l'àmbit provincial es crearen les Juntes Provincials, adscrites al Govern Civil.

La Junta local era presidida pel Jutge Municipal, que convocava a la resta d'integrants: un representant designat per l'Ajuntament; el Comandant de la caserna de la Guàrdia Civil; el cap de l'establiment penitenciari de la vila; el cap d'investigació de les FET y de las JONS; el cap de l'Oficina Local de Col·locació i, com a secretari, el mateix del Jutjat Municipal. Les reunions quinzenals establertes a l'acta de constitució de la Junta se celebraven al despatx del Jutge Municipal, situat a les golfes de l'Ajuntament.

La funció primordial i primera de la Junta fou la redacció del cens d'alliberats que es trobaven en llibertat condicional després de ser condemnats pels tribunals militars "*por subversión marxista*". En aquest cens s'havia de consignar tota la informació que identificava els alliberats, les seves penes, la seva conceptuació política i la seva perillositat per al règim franquista.

La Junta havia d'emetre informes de conducta i activitats dels alliberats censats "*basados en amplio espíritu de justicia y exentos de pasiones políticas y de tipo social*" i les propostes escaients per a cada cas. El cap de col·locació del municipi s'havia d'encarregar que tots els alliberats trobessin feina dins del terme municipal per tal d'evitar que tinguessin temps lliure per realitzar activitats contra el règim. Un sistema que fa copsar la voluntat totalitària del règim franquista per controlar cadascun dels moviments dels desafectes.

L'acta de constitució de la Junta de Roses data del 17 de gener de 1944 i els seus membres foren Baldiri Llorens Rahola, Jutge Municipal; Benet Trull Escatllar, alcalde de Roses; Lluís Cristina Mallart, sergent-comandant de la Guàrdia Civil; i Salvador Buscarons Berta, cap local de la Falange. En el cas de Roses s'explicità que no existia el càrrec de cap de l'Oficina Local de Col·locació i que aquest càrrec a la Junta no es cobriria. El secretari va ser Francesc Sabé Molinas.

La reorganització del Ministeri de Justícia establerta pel Decret 1530/1968, de 12 de juny, va suprimir el Servei de Llibertat Vigilada i totes les seves juntes.

Més info

Fitxa NODAC del fons de la Junta Local de Llibertat Vigilada de Roses (1943-1955). AMR.